"ماشین نوشته" ها بیانگر فرهنگ بخشی از مردم این سرزمین هستند

"ماشین نوشته" ها

(ادبیات رانندگان جاده ها)

کم تر کسی را می یابیم که در جاده های ایران سفر کرده باشد و بگوید که هرگز خودرویی را ندیده است که روی آن بیت شعر یا عبارتی (معمولن از دیدگاه ادبی کم مایه و گاه زیرکانه) نوشته شده است.

مسافرانی که در پس این خودروها حرکت می کنند، با چشم برداشتن از جاده و اطراف، کنجکاوانه این بیت ها و عبارت ها را می خوانند و از خواندن آن ها گاه شاد و گاه از معنای نهفته در آن ها رنجیده می شوند. این نوشته ها معمولن پیرامون موضوع های عاشقانه، عاطفی و یا مذهبی هستند: بزن بر سینه ام خنجر / ولی هزگز نمیر مادر، بگو ماشاءالله!، به کجا چنین شتابان؟، درب و داغون خودتی!، دنیا محل گذره، ما می گذریم ولی اون نمی گذره، از جمله چند نمونه از این "ماشین نوشته" هاست. این ادبیات حقیقتی انکار ناپذیر از زندگی قشری از جامعه و فرهنگ آن ها است و بیش تر ِ پیام های آن، حکایت از داغی جانسوز و قدیمی می کند و بیانگر احساسات درونی رانندگانی است که در ایران فعالیت مي کنند. گر چه "ماشین نوشته" ها در گذشته بیش تر باب بوده است، ولی هنوز بسیاری از رانندگان کامیون، اتوبوس، وانت بار و تاکسی برای گفتن حرف های دل خود به این روش وفادار هستند.

نوشته های آنان از لحاظ ادبی، جامعه شناختی و روان شناختی اهمیت دارد و اگرچه مردم ایران حتا عوام، با شعر و موسیقی ایران رابطه ای تنگاتنگ دارند، اما ادبیات رانندگان را مي توان از ادبیات سایر صنف ها جدا دانست و این موضوع به خوبی از شعرها و نوشته های آنان بر روی ماشین های آنان دریافت شدنی است.

نمونه ها :

مواظب باش دلاور ؛ نمالی به بنز خاور !

چرخ قلبم رو با میخ نگاهت پنچر نکن. سامان – تهران

رادیات قلب من از عشق تو جوش آمدست / گر نداری باورم بنگر به روی آمپرم. حسن – تهران

در جاده ی کرمان- تهران این شعر حافظ را پشت کامیونی دیدم:

شب و ظلمت و بیابان به کجا توان رسیدن / مگر آن که شمع رویت به رهم چراغ دارد. بابک – تهران

بمیرد آنکه غربت را بنا کرد / مرا از تو، ترا از من جدا کرد. هوتن – تهران

ای کاش زندگی هم دنده عقب داشت. حسین حق شناس – تهران

- پشت یک بنز خاور نوشته بود: در طواف شمع مي گشت این سخن پروانه ای : سبقت بي جا مگیر جانم مگر دیوانه ای؟ رضا - بلژیک

- یک جا نوشته بود : جگر ها خون شود تا پسری مثل پدر گردد. - یا سید علاالدین حسین و یا این جمله : یا شاه چراغ (که هر دو امام زاده های معروف شیراز هستند و معلوم مي شود که ماشین ها شیرازی هستند). سعیدپور – شیراز

پشت کامیون حمل جوجه نوشته بود: بوق نزن جوجه ها خوابند! آرش - تهران

****